

Малкълм Гладуел е роден на 3 септември 1963 г. в Англия, но когато навършва шест години, семейството му се премества в Канада. Завършва история в университета на Торонто, след което започва да практикува журналистика в различни канадски и американски издания. Бил е репортер на *Washington Post* с ресори бизнес и наука, а след това е ръководил Бюрото на вестника в Ню Йорк. През 1996 г. става част от редакционния екип на списание *New Yorker*.

Малкълм Гладуел е автор на книгите *Повратната точка: как малките неща могат да доведат до големи промени*; *Исключителните*; *Проблясък: силата на мигновените решения*, *Какво видя кучето* и *Давид и Голиат*, като първите три са били начело на класацията за бестселъри на *The New York Times*.

Книгите и статиите на Гладуел се занимават най-вече с неочакваните резултати от проучвания в областта на социалните науки и психологията, като често и задълбочено се позовават на многобройни академични източници.

Гладуел е в списъка на 100-те най-влиятелни личности на списание *Тайм* за 2000 г. Носител е на първата награда на Американската социологическа асоциация за изключителни постижения в отразяването на социални въпроси през 2007 г., а също и на почетна степен от Университета на Уотърлу.

Елка Виденова е родена през 1975 г. Наред с хилядите страници юридически и технически текстове превежда и редактира – от и на английски – художествена литература и публицистика, наръчници по икономика

и книги за деца. Сред авторите, чиито книги е превеждала, се нареждат Джесика Парк, Стефани Майер, Джеймс Патерсън, Яа Джаси, Колъм Тойбин, Йосип Новакович, Джон Ъпдайк, Гор Видал, Малкълм Гладуел, Джошуа Ферис, Рам Чаран, Сара Дюнант, Ян Геел и други. От 2019 г. е хонориран преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“.

Издателство Жанет 45

е носител на националните награди:

Христо Г. Данов – за принос в националната книжовна култура:
в категория Българска художествена литература (2002);
в категория Издание за деца (2007);
в категория Разпространение на българската книга (2011)

Златен лъв на Асоциация *Българска книга*:

за цялостен принос в издаването на съвременна българска литература (2002);
за оформление и полиграфическо изпълнение (2005);
за динамична културна и издателска политика (2014);
за най-добър издателски проект (2016);
за цялостна политика и забележителни постижения в изданията за деца (2017)

Константин Константинов – за принос (2005) и цялостен принос в книгоиздаването за деца (2018)

Южна пролет – за най-голям принос в издаването на дебютна литература (2018)

и Наградата на ЮНЕСКО – Първи световен конкурс по дизайн на книгата, Франкфурт (2003)

TALKING TO STRANGERS:

What We Should Know about the People We Don't Know

Copyright © 2019 by Malcolm Gladwell

© Малкълм Гладуел, автор, 2022

© Елка Виденова, превод, 2022

© Надежда Розова, редактор, 2022

© Райчо Станев, художествено оформление, 2022

© Издателство Жанет 45, 2022

ISBN 978-619-186-795-0

КАК ДА ОБЩУВАМЕ С НЕПОЗНАТИ

Какво трябва да знаем за хората,
които не познаваме

МАЛКЪМ
ГЛАДУЕЛ

Превод от английски
Елка Виденова

Ш Е С Т А
КОХОРТА

*„Шеста кохорта“
е поредица от
вдъхновяващи книги
на ИК Жанет 45.*

Съдържание

Бележка на автора / 11

Въведение / 9

„Излезте от автомобила!“ / 13

Част I: Шпиони и дипломати: две загадки / 25

ПЪРВА ГЛАВА: Отмъщението на Фидел Кастро / 27

ВТОРА ГЛАВА: Да опознаеш фюрера / 38

Част II: Презумпцията за истинност / 61

ТРЕТА ГЛАВА: Кубинската кралица / 63

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА: Светият глупак / 99

ПЕТА ГЛАВА: Особен случай:

момчето в банята / 117

Част III: Прозрачност / 153

ШЕСТА ГЛАВА: Заблудата „Приятели“ / 155

СЕДМА ГЛАВА: (Кратко) обяснение на случая с

Аманда Нокс / 178

ОСМА ГЛАВА: Особен случай: инцидент по време на

студентски купон / 197

ЧАСТ IV: Поуки / 243

ДЕВЕТА ГЛАВА: ХШМ: когато непознатият е
терорист / 245

ЧАСТ V: Обвързаност / 273

ДЕСЕТА ГЛАВА: Силвия Плат / 275

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА: Особен случай:
експериментите в Канзас Сити / 308

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА: Сандра Бланд / 323

Благодарности / 356

Бележки / 358

На Греъм Гладуел, 1934 – 2017

Бележка на автора

Преди време родителите ми решиха да ми погостуват в Ню Йорк. Запазих им стая в хотел „Мърсър“ – леко намигване от моя страна, защото хотелът е скъп, луксозен и е любимо свърталище на разни знаменитости. Родителите ми – особено баща ми – не се интересуваха от светския живот. Баща ми не гледаше телевизия, не ходеше на кино, не слушаше попмузика. Убеден беше, че списание „Пийпъл“ се списва от антрополози. Интересите му се свеждаха до няколко конкретни области – математика, градинарство и Библията.

Когато отидох да ги взема за вечеря, го попитах как е прекарал деня.

– Чудесно! – грейна той. Разприказвал се бил с някакъв човек във фойето. Типично в негов стил – обожаваше да разговаря с непознати.

– И за какво си говорихте?

– За градинарство!

– Как се казваше човекът?

– О, нямам представа. Но през цялото време идваха разни хора да се снимат с него и го молеха да се подписва на някакви листчета.

Ако някоя холивудска знаменитост чете тези редове и си спомня разговор с брадат англичанин в лобито на хотел „Мърсър“, моля, нека се свърже с мен.

А за всички останали, ето поуката от тази случка: понякога най-сполучливите разговори между непознати са тези, които им позволяват да си останат непознати.

„Излезте от автомобила!“

1.

През юли 2015 г. Сандра Бланд, млада афроамериканка, тръгва от родния Чикаго към градче на час път западно от Хюстън, Тексас. Поканена е на интервю за работа в университета „Ей енд Ем“ в Прери Вю, който е завършила няколко години по-рано. Сандра Бланд е висока, с впечатляваща външност и впечатляваща като личност. В колежа членува в студентското дружество „Сигма Гама Ро“, свири в духовия оркестър. Грижи се за възрастни хора като доброволка. Редовно пуска кратки мотивационни видеоклипове в *YouTube* със заглавие „Говори Санди“, които обикновено започват с фразата: „Добро утро, прекрасни мои крале и кралици“.

Днес се събудих с името Божие на уста, изпълнена с благодарност. Благодарна не само защото имам рожден ден, но и за това колко израснах през тази година, за всичко, което Бог изпраща в живота ми. Благодарна съм за своите 28 години, които прекарах на тази земя, и за всичко, което Той ми е разкрил. И макар невинаги да постъпвам правилно и понякога да правя грешки, знам,

че Той ме обича, и искам да знаете, скъпи мои крале и кралици, че обича и вас.

Бланд получава работата в Прери Вю и е истински въодушевена. Смята успоредно с това да запише магистратура по политология. На 10 юли следобед тя тръгва от университета към супермаркета и когато завива надясно, за да излезе на шосето, опасващо кампуса, я спира полиция. Полицаят се представя като Брайън Енсиния: бял, с къса тъмна коса, 30-годишен. Държи се любезно, поне в началото. Спрял я бил, понеже не дала мигач при смяна на платното. Задава ѝ въпроси. Бланд отговаря и пали цигара. Енсиния ѝ нарежда да изгаси цигарата.

Последвалият разговор е записан на видеокамерата, монтирана на таблото на полицейския автомобил, а записът е гледан няколко милиона пъти в *YouTube*.

Бланд: Нали съм си в колата? Защо да я гася?

Енсиния: Бихте ли излезли от автомобила?

Бланд: Не съм длъжна да излизам от автомобила.

Енсиния: Излезте от автомобила.

Бланд: Защо трябва да...

Енсиния: Излезте от автомобила!

Бланд: Нямате такова право. Нямате право да ме карате да изляза.

Енсиния: Излезте от автомобила.

Бланд: Нямате право. Нямате право да ме принуждавате.

Енсиния: Имам право, затова излезте или ще бъда принуден да използвам сила.

Бланд: Отказвам да говоря с вас, освен за да се идентифицирам. [*Статичен шум*]. Искате да ме извадите от колата, защото не съм си пуснала мигача?

Енсиния: Ще използвам електрошок! Излизайте! Веднага! [*Вади електрошок и го насочва към Бланд*]

Бланд: Боже! Божичко! [*Излиза от колата.*]

Енсиния: Излизайте. Веднага. Излезте от автомобила!

Бланд: Защото не съм дала мигач? Цялата тази работа, защото не съм дала мигач?

Бланд е арестувана. Три дни по-късно се самоубива в килията си.

2.

Трагедията със Сандра Бланд се случва в разгара на особен период в американския обществен живот, започнал в края на лятото на 2014 г., когато 18-годишен чернокож младеж на име Майкъл Браун е застрелян от полицаи във Фъргюсън, Мисури. Според полицията младежът откраднал пакет пури от денонощен магазин. През следващите години страната става свидетел на няколко скандални случая на полицейско насилие срещу чернокожи. Следва вълна от протести и бунтове. Ражда се движението за граждански права *Black Lives Matter* – „Животът на чернокожите има значение“. Дълго време тази тема остава главна за американците. Вероятно си спомняте някои от тези имена. В Балтимор чернокож младеж на име Фреди Грей е арестуван за притежание на джобно ножче и изпада в кома в полицейския микробус. В покрайнините на Минеаполис млад чернокож на име Филандо Кастил е спрял от полицаи и когато се пресяга да подаде застраховката на автомобила, необяснимо защо, е прострелян седем пъти. В Ню Йорк чернокож мъж на име Ерик Гарнър е арестуван по подозрение за незаконна продажба на цигари и е удушен в последвалата схва-

Енсиния: Излезте или ще използвам сила. Това е заповед. Излезте от автомобила или аз ще ви измъкна.

Бланд: Ще се обадя на адвоката си.

Продължават в този дух още няколко минути. Напрежението ескалира.

Енсиния: Ще ви сваля от автомобила. *[Пресега се в купето.]*

Бланд: И сега какво, ще ме измъкнете насила от собствената ми кола? Супер, браво.

Енсиния: *[Вика подкрепление]* 2547.

Бланд: Ами да действате тогава!

Енсиния: Действаме. *[Посяга да сграбчи Бланд.]*

Бланд: Не ме докосвайте!

Енсиния: Излезте от автомобила!

Бланд: Не ме докосвайте. Не ме докосвайте! Не съм арестувана – нямате право да ме вадите от колата.

Енсиния: Арестувам ви!

Бланд: Арестувате ме? За какво? За какво? За какво?

Енсиния: *[по радиостанцията]* 2547, окръг FM-1098 *[не се чува]*. Изпратете още един екип. *[Към Бланд]* Излезте от автомобила! Незабавно излезте от автомобила!

Бланд: Защо ме задържате? Нали искахте да ме глобите, понеже не...

Енсиния: Казах да излезете от автомобила!

Бланд: Защо ме задържате? Току-що отворихте вратата на колата ми....

Енсиния: Това е заповед. Ще ви измъкна принудително.

Бланд: Заплашвате, че ще ме измъкнете от собствената ми кола, така ли?

Енсиния: Излезте от автомобила!

Бланд: И после ще ме... *[статичен шум]*?

влият от предразсъдъци и невежество. Но какво можем да направим, след като поставим тази диагноза, освен да си обещаем съвсем отговорно, че следващия път ще внимаваме повече? Да, има недобросъвестни полицаи. Има и предубедени полицаи. Консерваторите предпочитат първото определение, либералите – второто. В крайна сметка двете позиции взаимно се неутрализират. Полицаяте продължават да убиват хора, но тези смъртни случаи вече не са водеща тема в новинарските емисии. Подозирам, че в първия момент не се сетихте коя е Сандра Бланд. Съвсем естествена човешка реакция – мине ли известно време след подобен случай, неволно отклоняваме поглед в друга посока.

Но аз не искам да отклонявам поглед.

3.

През XVI век в Европа се водят близо 70 войни. Датчаните се бият с шведите. Поляците воюват с Тевтонските рицари. Османците се сражават с венецианците. Испанците – с французите, и така нататък. Ако в тези безкрайни конфликти има някаква закономерност, то тя е, че войните почти винаги избухват между съседски държави. Воюваш срещу хората отгатак границата, срещу хората, които *винаги са живеели* от другата страна на границата. Или пък срещу хората в собствената ти държава: Османската война от 1509 г. се води между двама братя. През по-голямата част от човешката история контактите – враждебни или не – рядко са между непознати. Враждуващите обикновено вярват в един и същ бог, строят домовете и градовете си по един и същ начин, водят войни със сходни оръжия и по сходни правила.

го спират. Никой не прегръща Монтесума. Двата се покланят един на друг.

– Вие ли сте това? Вие ли сте Монтесума? – пита Кортес.

– Да, аз съм – отвръща Монтесума.

Дотогава нито един европейец не е стъпвал на мексиканска земя. И нито един ацтек не е виждал европейец. Кортес не знае нищо за ацтеките, може само да се възхищава на приказните им богатства и на изумителния град, който са съградили. Монтесума на свой ред не знае нищо за Кортес, освен че той проявява огромна дързост, нахлувайки в царството на ацтеките, и че хората му са въоръжени със странни оръжия и водят едри загадъчни животни, каквито никой не е виждал по тези места – коне.

Странно ли е тогава, че срещата между Кортес и Монтесума вълнува историците векове наред? В онзи момент преди 500 години, когато първите изследователи потеглят през морета и океани и смело пристъпват в непознати земи, се ражда един напълно нов вид взаимодействие. Кортес и Монтесума искат да разговарят, макар да не знаят нищо един за друг. Кортес не пита директно: „Вие ли сте Монтесума?“, защото няма да го разберат. Води със себе си двама преводачи. Единият от тях е индианка на име Малинче, пленена от испанците няколко месеца по-рано. Тя знае езика на ацтеките, науатъл, и езика на майите, използван в мексиканските територии, откъдето Кортес започва пътуването си. Кортес е придружаван и от испанския свещеник Херонимо дел Агилар, който няколко години по-рано е претърпял корабокрушение на полуостров Юкатан и е научил езика на майите по време на пребиваването си. Кортес говори на Агилар на испански, Агилар превежда думите му на Малинче, а Малинче превеж-

Но най-кръвеният конфликт на XVI век не се вписва в нито един от тези модели. Когато испанският конкистадор Ернан Кортес се среща с върховния вожд на ацтеките Монтесума II, двамата не знаят нищо един за друг.

Кортес акостира в Мексико през февруари 1519 г. и бавно започва да си проправя път към вътрешността. Когато пристигат в столицата на ацтеките, испанците са смаяни. Теночтитлан се оказва изумителен град – много по-голям и внушителен от всички, които са виждали в родината си. Разположен бил върху остров, прорязан от канали и свързан със сушата с мостове. Имал широки булеварди, сложни акведукти, оживени пазари и тържища, искрящо бели храмове, обществени градини и дори зоологическа градина. Навсякъде царяла безупречна чистота – нещо невиждано от жителите на вонящите средновековни европейски градове.

„Когато видяхме толкова много градовете и села, построени във водата, а също и други великолепни градове на сушата, смаяхме се, решихме, че това е магия – пише един от офицерите на Кортес, Бернал Диас дел Кастильо. – Войниците ни решиха, че сънуват... Не знам как да опиша неща нечувани, невиждани и дори несънувани досега.“

При портите на Теночтитлан испанците са посрещнати от благородници, които ги отвеждат при Монтесума. Върховният вожд се оказва изключително величествена фигура. Слугите му го носят на носилка от злато и сребро, украсена с цветя и скъпоценни камъни. Отпред тича роб и преминава пътя пред шествието. Кортес слиза от коня си, носилката на Монтесума е спусната на земята. По испански обичай Кортес понечва да прегърне вожда, но воините на Монтесума

да на Монтесума. И когато Монтесума отговоря: „Да, аз съм“, преводачите превеждат думите му в обратния ред. Внезапно простият разговор лице в лице, какъвто и двамата са водели цял живот, се оказва изключително сложен*.

Кортес е отведен в един от дворците на Монтесума, където според описанието на Агилар има „безброй стаи, преддверия, великолепни зали, легла от дебели наметки, възглавници от кожа и дървесни влакна, пухени завивки и разкошни одежди от бяла кожа“. След вечеря Монтесума се присъединява към Кортес и хората му и изнася реч. И ето тук започва объркване. Според испанския превод на думите му върховният вожд на ацтеките прави удивително признание: той вярва, че Кортес е бог и идва в отговор на древно пророчество, което гласи, че от изток ще се завърне прогонено в изгнание божество. По тази причина Монтесума се предава на Кортес. Представяте ли си смайването на Кортес: този великолепен град най-неочаквано се оказва негов.

Но дали точно това е искал да каже Монтесума? Езикът на ацтеките, науатъл, се отличава с една особеност – има така нареченото „почтително“ наклоне-

---

* Схващането, че Монтесума смята Кортес за бог, е категорично отхвърлено от множество историци, сред които и Камила Таунсенд. Таунсенд твърди, че недоразумението вероятно произлиза от факта, че нахуа използват думата „теотъл“ по адрес на Кортес и хората му, която испанците превеждат като „бог“. Таунсенд обаче смята, че думата е използвана единствено поради факта, че ацтеките „трябва да наричат испанците по някакъв начин, а не им е ясно как точно... Съгласно порядките на нахуа по онова време човек се идентифицира като жител на дадено село или град или по-конкретно – като човек, изпълняващ определена социална роля (бирник, принц, слуга). Испанците не се вписвали в никоя категория“. Б. а.

ние. Културната традиция изисква кралска особа като Монтесума да използва своеобразен код, чрез който влиятелните личности подчертават статута си посредством фалшива скромност. Например, както обяснява историкът Матю Рестал, думата „благородник“ е почти идентична с думата „дете“. И когато владетел като Монтесума се описва като слаб и нищожен, всъщност прави точно обратното – намеква за огромната си власт, сила и могъщество.

„Очевидно е, че подобен език не може да бъде преведен адекватно“, пише Рестал.

Говорещият често е принуден да каже обратното на това, което има предвид. Истинският смисъл е закодиран в употребата на почителното наклонение. Лишена от тези нюанси и изопачена от превода между няколко преводачи... подобна реч трудно би могла да бъде разбрана правилно – далеч по-вероятно е да бъде изтъкувана по диаметрално противоположен начин. В този случай думите на Монтесума не означават, че той се предава на испанците, а точно обратното – че приема тяхната капитулация.

Навярно помните от часовете по история как приключва тази среща. Монтесума е пленен и впоследствие убит. Между двете цивилизации избухва война. Близко 20 милиона ацтеки са убити от испанците или от болести, донесени от Испания. Теночтитлан е изравнен със земята. Нападението на Кортес над Мексико поставя началото на цяла епоха на катастрофални колониални експанзии. И въвежда нов и все още актуален модел на социално взаимодействие. Днес непрекъснато сме в контакт с хора, чиито възгледи, нагласи и житейски обстоятелства са напълно различни от нашите. Съвременният свят вече не се свежда до

къв: „Хей, Санди! Как си? Следващия път внимавай!“ Но Бланд е от Чикаго, а Енсиния – от Тексас, двамата са с различен пол и с различен цвят на кожата, единият е полицай, другият – цивилен гражданин, единият е въоръжен, другият – не. Един за друг са напълно непознати. И все пак, ако се стараехме повече, ако се замисляхме по-често, ако бяхме склонни да потърсим подходящ подход към непознатите и начин да ги разбираме, Сандра вероятно нямаше да намери смъртта си в килията на тексаски затвор.

Като начало имам два въпроса към вас – две загадки, свързани с общуването с непознати. Започвам с история, разказана преди години в стая за разпит в Германия от мъж на име Флорентино Аспилага.

Бележки

Подготвих тази книга в продължение на три години. Докато проучвах и събирах материали, проведох безброй интервюта и изчетох стотици книги и статии. Всички цитати, за които не съм посочил източник, са взети от мои интервюта.

Информацията по-долу няма за цел да представлява пълен списък на източниците, повлияли на разсъжденията ми. Включил съм само онези, които смятам за най-важни. Със сигурност съм пропуснал нещо. Ако откриете пропуски, неточности или очевидни грешки, моля, изпратете ми имейл на адрес lbpublicity.generic@hbgusa.com и аз с удоволствие ще поправа грешката.

ВЪВЕДЕНИЕ

„ИЗЛЕЗТЕ ОТ АВТОМОБИЛА!“

Историята на Сандра Бланд е тема на документален филм на НВО от 2018 г. „Кажете името ѝ: Животът и смъртта на Сандра Бланд“ (*Say Her Name: The Life and Death of Sandra Bland*, с продуцент и режисьор Кейт Дейвис и Дейвид Хайлбронър). Филмът е създаден със съдействието на семейството на Бланд и чудесно описва живота и характера ѝ. От друга страна, подхранва спекулациите – разпространени в редица интернет сайтове, – че в смъртта на Сандра има нещо подозрително. Не намирам тези подозрения за убедителни.

„безброй стаи... и разкошни одежди от бяла кожа“: Thomas, *Conquest*, стр. 280.

„Схващането, че Монтесума смята Кортес за бог“ (бележка под линия): Camilla Townsend, “Burying the White Gods: New Perspectives on the Conquest of Mexico,” *American Historical Review* 108, no. 3 (2003).

„Очевидно е, че подобен език не може да бъде преведен адекватно... тяхната капитулация“: Matthew Restall, *When Montezuma Met Cortés: The True Story of the Meeting That Changed History* (New York: Harper Collins, 2018), стр. 345.

Ако се интересувате от **срещата на Кортес и Монтесума**, горещо препоръчвам последните два източника. Книгата на Матю Рестал е великолепа. А Камила Таунсенд е от рядко срещаните историци, способни да пишат научни статии за академични списания, които се четат гладко и лесно като популярно четиво.

ПЪРВА ГЛАВА ОТМЪЩЕНИЕТО НА ФИДЕЛ КАСТРО

„Служител съм на кубинското разузнаване. Команданте от разузнаването“. Тази история е взета от Брайън Лател, Brian Latell, *Castro's Secrets: Cuban Intelligence, the CIA, and the Assassination of John F. Kennedy* (New York: Palgrave Macmillan, 2013), стр. 26.

„един от бившите началници на отдела в Хава-на“: вж. M Herald Staff, “Spy work celebrated at museum in Havana,” *Miami Herald*, 16 юли 2001 г., <http://www.latinamericanstudies.org/espionage/spy-museum.htm>.

„изрежда десетки имена“: вж. Benjamin B. Fischer, “Doubles Troubles: The CIA and Double Agents during the Cold War,” *International Journal of Intelligence and Counterintelligence* 21, no. 1 (2016): стр. 48–74.

„Описва подробно кои пейки в парка...“: I. C. Smith, *Inside: A Top G-Man Expose Spies, Lies, and Bureaucratic Bungling Inside the FBI* (Nashville: Nelson Current, стр. 95–96).

„пъха инструкции и пари“: Herald Staff, “Spy work celebrated at museum in Miami,” *Miami Herald*, 16 юли 2001 г.

„вече можехме да се похвалим... информация и дезинформация“. Тук Фишър цитира Markus Wolf, with Anne McElvoy, *Man Without a Face: The Autobiography of Communism’s Greatest Spymaster* (New York: Times Books/Random House, 1997), стр. 285.

ВТОРА ГЛАВА ДА ОПОЗНАЕШ ФЮРЕРА

Описанието на разговорите между Чембърлейн и Хитлер е почерпано от няколко източника, но най-вече от блестящия труд на Дейвид Фабер (David Faber, *Munich, 1938: Appeasement and World War II* (New York: Simon & Schuster, 2008), стр. 272-296); „толкова дръзка... ума и дума, стр. 229; 70% от населението смята, че пътуването на Чембърлейн „може да допринесе за мира“ и наздравецата за Чембърлейн, стр. 284-285; речта на Чембърлейн на летище „Хестън“ и реакцията на публиката, стр. 296; „никакви признаци на лудост ... от един момент нататък“, стр. 302; „между приятелско събиране и пианска свада“, стр. 30; „смесица от удивление, отвращение и съчувствие“, стр. 40. Фабер цитира мемоарите на британския дипломат Ивон Къркпатрик (Ivone Kirkpatrick, *The Inner Circle*, (London: Macmillan & Company, 1959)), стр. 97, и „границата на лудостта“, стр. 257.

„онези, които са прекарвали часове наред в компанията му, са най-заблудени“. Предполагам, че в

„Убеждението, че познаваме другите по-добре, отколкото те познават нас – както и че сме в състояние интуитивно да разберем за тях нещо, което те самите не знаят (но разбира се, не и те за нас), – ни кара да говорим, когато е по-добре да слушаме, и да проявяваме нетърпение, когато човекът отсреща твърди, че е разбран погрешно или преценен несправедливо. Тази убеденост ни пречи да приемаме съвет от хора, които няма как да знаят неизказаните ни мисли, чувства и мотиви, нито как тълкуваме събитията, но същевременно ни подтиква с готовност да раздаваме съвети въз основа на собственото ни мнение за тяхното поведение, без да се съобразяваме с техните мисли, чувства, тълкувания и мотиви. Всъщност описаните тук предразсъдъци често представляват пречка за онзи обмен на информация – и особено за внимателното и почтително изслушване, – която може значително да намали усещането за неудовлетвореност или обида, съпътстващо личните и груповите конфликти.“

Наистина мъдри думи.

ТРЕТА ГЛАВА КУБИНСКАТА КРАЛИЦА

„**Родината или смърт, копелета**“: Стенограмата на разговорите между кубинските пилоти е взета от документалния филм *Shoot Down* на Кристина Кюли от 2007 г. (Cristina Khuly, Palisades Pictures, 2007). Информацията, че Хуан Роке е кубинският информатор в *Hermanos al Rescate*, също е от този източник.

Правителството на САЩ е наясно с **нарастващото недоволство на кубинците по повод полетите на *Hermanos al Rescate*** доста преди кубинците да свалят самолетите и предупреждава организацията и по-

Малкълм Гладуел
КАК ДА ОБЩУВАМЕ С НЕПОЗНАТИ
Какво трябва да знаем за хората, които не познаваме

Преводна
Първо издание

Превод от английски *Елка Виденова*

Редактор *Надежда Розова*
Художник *Райчо Станев*
Коректор *Мария Венедикова*

Формат 60/84/16
Печатни коли 26.25

Предпечатна подготовка:
Студио Стандарт ЕООД – Пловдив, тел. 032/60 90 50
Печат: Полиграфически комплекс Жанет 45 – Пловдив
бул. „Ал. Стамболийски“ № 9, тел. 032/60 90 90

Издателство Жанет 45 ООД – Пловдив
бул. „Ал. Стамболийски“ № 9,
тел. 032/60 90 90; факс: 032/60 90 60
www.janet45.com

ISBN 978-619-186-795-0